

Аналіз уроку в школі з інклюзивним навчанням

Орієнтовані цілі відвідування та матриці аналізу уроку

- вивчення специфіки впровадження в навчально-виховний процес перспективних методів і прийомів подання матеріалу, врахування індивідуальних особливостей учнів, їхніх уподобань, освітніх можливостей, стану здоров'я з метою успішного засвоєння загальноосвітньої програми.
- вивчення стану реалізації освітнього потенціалу учнів з особливими освітніми потребами на уроках у загальноосвітній школі в класах з інклюзивною формою навчання.
- відстеження динаміки розвитку учнів з порушеннями психофізичного розвитку, створення емоційного комфорту й умов для саморозвитку, самопізнання й самореалізації кожного учня.
- контроль за використанням на уроках у класах з інклюзивним навчанням найефективніших технологій викладання предметів, що поєднують різноманітні підходи до індивідуальної діяльності учнів.
- аналіз форм обліку досягнень учнів із навчальних предметів, які дають змогу простежити особисті успіхи й невдачі в засвоєнні матеріалу відповідно до динаміки розвитку учнів з порушеннями психофізичного розвитку.
- контроль рівня психологічної захищеності учнів з особливими освітніми потребами в навчально-виховному процесі.
- аналіз оптимального відбору змісту навчального матеріалу на уроках з інклюзивним навчанням.

Параметри вивчення якості уроку в класах з інклюзивним навчанням

1. Місце даного уроку в системі інших уроків

- Обґрунтованість теми й завдань уроку.
- Рівень готовності учнів на уроці до самостійного сприйняття знань на подальших уроках.

2. Структура уроку

- Основні етапи уроку (перевірка домашнього завдання, усний рахунок, словникова робота, повторення вивченого, виклад нового матеріалу, закріплення, домашнє завдання тощо).
- Відповідність структури уроку його темі й завданням.
- Доцільність тривалості кожного етапу уроку.
- Взаємозв'язок етапів уроку і їх дотичність основному дидактичному завданню.

3. Матеріали уроку

- Науковий рівень навчального матеріалу.
- Відповідність навчального матеріалу темі й завданням уроку, можливостям учнів, різнорівневість матеріалу на уроці.

4. Реалізація основних дидактичних принципів на уроці

- Науковість знань, що повідомляються.
- Доступність знань учням, облік їх вікових особливостей, рівня розвитку й засвоєння знань, інтелектуальних здібностей.

- Здійснення індивідуального й диференційованого підходу.
- Зв'язок матеріалу уроку із життям, трудовою діяльністю.
- Активізація розумової діяльності учнів, залучення їх до формулювання підсумків, правил, узагальнень. Розвиток самостійності, навичок самоконтролю, пізнавальних зацікавлень, мовлення учнів.
- Використання наочних засобів навчання – вибір наочних посібників і дидактичного матеріалу. Його відповідність темі й завданням уроку, віковій категорії учнів, зовнішнє оформлення, доцільність і правильність використання. Поєднання слова, наочності і практичної діяльності на уроці.

5. Методи і прийоми

- Різноманітність методів і прийомів, відповідність їх віковій категорії учнів, розвитку змісту навчального матеріалу.
- Корекційне спрямування методів і прийомів.
- Прийоми для створення позитивного відношення до матеріалу уроку, подолання індиферентності.

6. Облік і оцінка знань учнів

- Індивідуальне і фронтальне опитування учнів (співвіднесеність і виправданість).
- Облік індивідуальних особливостей знань.

7. Вигляд учителя

- Мова вчителі: ясність, точність, виразність, емоційність.
- Знання матеріалу уроку: володіння методами і прийомами роботи на уроці, володіння технікою письма на дошці, демонстрація посібників, проведення лабораторних робіт.
- Характер поведінки вчителя на уроці. Її вплив на поведінку та емоційний стан учнів.

8. Загальна оцінка уроку

- Рівень досягнення загальноосвітнього і корекційно-розвивального завдання уроку.
- Дисципліна учнів на уроці.
- Знання, отримані на уроці учнями. Види сформованості умінь і навичок.
- Способи здійснення зв'язку нового матеріалу із вивченим раніше; способи здійснення неперервності повторення.
- Поєднання індивідуальної та фронтальної роботи на уроці.

Дієвість навчання залежить від вибору ефективних методів і прийомів навчання, що повинні мати наступні ознаки: бути різноманітними, відповідати віку учнів, рівню розвитку, змісту навчального матеріалу; мати корекційну спрямованість; виявляти позитивне ставлення до навчального матеріалу, долати індиферентність.

У процесі інклюзивного навчання застосовуються прийоми корекційного впливу на емоційну й пізнавальну сфери дітей з порушеннями психофізичного розвитку: ігрові ситуації; дидактичні ігри, пов'язані з пошуком видових і родових ознак предметів; ігрові тренінги, що сприяють розвитку вміння спілкуватися з іншими; психогімнастика й релаксація, що дають змогу зняти м'язові спазми і затиски, особливо в області обличчя і кистей рук.

У роботі з інклюзивними класами дуже важливою є співпраця з додатковими фахівцями (дефектологами, психологами, вчителями логопедами, фахівцями з лікувальної фізкультури та іншими спеціалістами). Вузькі

фахівці працюють в тісному контакті з вчителями, постійно ведуть відстежування розвитку дитини. Вони можуть допомагати задовольняти індивідуальні потреби дітей, а також надавати вчителям і батькам необхідну інформацію.

Навчання учнів в умовах інклюзивного класу направлено перш за все на формування у дітей віри в свої власні сили, у власні можливості, оскільки життєствердуючий тонус повсякденного життя школяра спирається перш за все на успіхи в його основній праці – навчанні.

Лист спостереження і оцінки уроку в класі з інклюзивним навчанням

Дата _____ клас _____ предмет _____

Учитель _____ категорія _____

Асистент _____ категорія _____

Мета відвідування _____

Тема уроку _____

Мета уроку _____

Параметри уроку	вчитель	Асистент вчителя
Обґрунтованість теми й завдань уроку.		
Рівень готовності учнів на уроці до самостійного сприйняття знань на подальших уроках.		
Основні етапи уроку: перевірка домашнього завдання, усний рахунок, словникова робота, повторення вивченого, виклад нового матеріалу, закріплення, домашнє завдання		
Відповідність структури уроку його темі й завданням		
Доцільність тривалості кожного етапу уроку.		
Взаємозв'язок етапів уроку і їх дотичність основному дидактичному завданню		
Науковий рівень навчального матеріалу.		
Відповідність навчального матеріалу темі й завданням уроку, можливостям учнів		
різномірність матеріалу на уроці		
<i>Реалізація основних дидактичних принципів на уроці</i> – Науковість знань, що повідомляються. – Доступність знань учням, облік їх вікових особливостей, рівня розвитку й засвоєння знань, інтелектуальних здібностей. – Здійснення індивідуального й диференційованого підходу. – Зв'язок матеріалу уроку із життям, трудовою діяльністю. – Активізація розумової діяльності учнів, залучення їх до		

<p>формулювання підсумків, правил, узагальнень. Розвиток самостійності, навичок самоконтролю, пізнавальних зацікавлень, мовлення учнів.</p> <p>– Використання наочних засобів навчання – вибір наочних посібників і дидактичного матеріалу. Його відповідність темі й завданням уроку, віковій категорії учнів, зовнішнє оформлення, доцільність і правильність використання. Поєднання слова, наочності і практичної діяльності на уроці.</p>		
--	--	--

Висновок _____

Пропозиції вчителю _____

Пропозиції асистенту вчителя _____
